UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Lxv. dicit q[uod] presentib[us] o[mn]ib[us] ep[iscop]is co[n]prouincialib[us] vel se excusantibus debet episcop[us] [con]secrari ab archiep[iscop]o. Et ibi dicit q[uomodo] si ceter[is] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

patiamini vēdicare: quaten⁹ et inter ipſas aduerſantiū volūtatū ꝓcellas, veterū reglas nullaten⁹ cuſtodire ceſſetꝫ: ſicut pſecutionū tpe diuerſarū patres nr̄os conſtanter feciſſe nō dubiū eſt. Item ex concil. Martini pape. ℭ De eodem.

Epiſcopū oportet[b] maxime quidē ab omni cōcilio cōſtitui: ſed ſi hoc aut pro neceſſitate, aut pro longinquitate itineris difficile[c] fuerit, ex oībus tres eligātur: vt omniū preſentiuꝫ vel abſentium ſubſcriptiōes teneanť: et ſic poſtea ordinatio fiat.

Huius auteꝫ rei poteſtas in omni prouincia ad metropolitanum pertinet epiſcopum.

Item ex concilio Niceno.

ℭ Nō erit epiſcopus qui preter metropolitani conſcientiā fuerit ordinatus.

Illud gn̄aliter eſt clarū ꝙ ſi quis[d] preter ſniam vel conſcientiā metropolitani fuerit fact⁹ eṗs, hunc magna ſynod⁹ definiuit eṗm eſſe non oportere.

ℭ Diſti.lxv.

Comprouincialiū[e] eṗorū vniuerſaliť deſideratur conſenſus in ordinatiōe epiſcopi. Quod ſi aliqui animoſitate ducti contradicere voluerint, obtineat ſententia plurimorum.

Unde in Niceno concilio.

ℭ Si ceteris cōſentientibus ordinationi epiſcoporum duo vel tres cōtradicant, obtineat ſententia plurimorum.

Sane ſi cōmuni oīm cōſenſu rationabiliter ꝓbato ſm eccleſiaſticam regulam duo vel tres animoſitate[f] ducti per cōtentionem cōtradicant[g]: obtineat plurimoruꝫ ſententia ſacerdotum.

Itē ex cōcilio Martini pape.

ℭ De eodem.

Non debet ordinari epiſcopus abſqꝫ conſilio ⁊ preſentia metropolitani epiſcopi. adeſſe autē oportet oēs qui ſunt in prouincia ſacerdotes: quos per ſuā epiſtolā debet metropolitanus conuocare. Et ſi quidē oēs concurrāt bene eſt. ſi autem hoc difficile fuerit, plures oportet[h] cōcurrere. qui autē non cōueniunt, preſentiam[i] ſui per epiſtolas ſuas faciant: ⁊ ſic omnium facto conſenſu, ordinationem epiſcopi fieri oportet. Si autem aliter p̄terqꝫ a nobis terminatum eſt, fuerit factum: talem ordinationem nihil valere.

...quando ille fuit in mora petendi pallium. Jo.

a ℭ Patiamini. Et ita reſiſtere pōt quis pro iure ſuo. † arg. C. vnde vi. l. j. ff. ad legem aquil. ſciētiam. §. pe. arg. Unde v̄ſus. Cuilibet eſt homini licitum ſua iura tueri. Quocꝫ reſiſto tibi non potes inde queri. xxiij. q. vlt. igitur cum ſepe. ff. de peti. heredi. illud. et lxj. diſt. nullus.

Epiſcopum. Hec eſt tertia pars diſtinct. in qua idē dicit quod iam dictū erat: ſcilicet ꝙ eṗs ſine cōſenſu archiepi ordinari non debet. Jo. de fan.

b ℭ Oportet. i. cōgruum ⁊ opportunum eſt. Lau.

c ℭ Difficile. ſ. diſtin. lxj. catinenſis. ibi: vt impoſſibile ⁊c. Lau. ita ſumitur hic difficile vt ibi impoſſibile.

Illud generaliter. Caſ⁹ poniť in ſūmario.

d ℭ Si quis. ſ. diſtin. pri. c. ij. et. iij. et. j. q. j. ordinationes. ⁊ qōe. vlti. qm̄ quicquid. §. j.

Comprouincialiū. Hec diſtin. diuiditur in tres partes. Secunda ibi: Si aūt. Tertia ibi: his authoritatibus. Joā. de fan.

¶ Caſus. Dictum eſt ſupra ꝙ cōprouinciales epiſcopi debēt intereſſe conſecratiōi epiſcopi. Nunc vero in hac lxv. diſtinc. dicit ꝙ ſi aliqui cōtradixerint, obtinere debet ſententia plurimorum. ⁊ eſt primus articulus huius diſtinctionis, que quatuor habet articulos: qui per quatuor. §. diſtinguuntur.

e ℭ Comprouincialium. Hic intitulatur. lxv. diſtinc. in qua quatuor articuli ponuntur. † Primus eſt quid iuris ſit in ordinatione epi ſi aliqui epi diſſentiunt. Secundus ꝙ metropolitanus nō debet cōſecrare eṗm preter conſcientiam primatis vbi primas eſt. Tertius ꝙ eṗus non conſecratus in preſentia archiepiſcopi, debet eū intra ſpatium trium menſium viſitare. Quartus eſt ꝙ ſi vnū tantū eṗm contingit in prouincia ſupereſſe, inuitare debet vicine prouincie epiſcopos, ⁊ cum eis conſecrare cōprouinciales eṗos: aut ſi ipſe negligit, epi cōuenient ipſo contradicente, ⁊ conſecrabunt epiſcopos. In primo ergo articulo obtinebit ſententia plurimorum.

Sane. ¶ Caſus. In Niceno concilio queſitum fuit ſi in ordinatione epi duo vel tres cōtradicant pluribus, quorum ſententia obtineat? Reſpondet ꝙ plurimorum ſententia obtinebit.

f ℭ Animoſitate. Per hoc patet eos malo † zelo duci: quia cuncta mala miniſtrat impet⁹. de peni. diſt. iij. inter hec hircū. al's ſecus. idem ſi non animoſitate. xxxj. diſt. nicena.

† Al's h⁹ abū ſumiť l bona ſignificatiōe: vt lxxxvij. diſt. q̃ſquis.

g ℭ Cōtradicāt. Sed quid ſi archieṗs ſolus cōtradicat, nec vult conſecrare, et oīes alij volūt: vel ipſe vult et ipſi nolunt? Dico archiepiſcopuꝫ preferendum: niſi ille malo zelo moueretur: vel niſi ipſi cauſam diſſenſus aſſignarent: et ordinabit ipſuꝫ cū eṗis vicine prouincie ſm Hugo. Tu dic q̄ſi archiepiſcopus cauſam nō aſſignet ſue contradictionis, pro conſentiente habetur: arg. ff. ſolu. matri. dotem. extra de his que fiunt a maio. par. ca. cum in cunctis. ff. de lega. j. filiuſfamilias. §. diuus. extra de iur. patr. paſtoralis. et vnus omnibus reſiſteret, ſi cauſam aſſignauerit. xxxj. diſti. nicena. immo ſi non audiretur, deponeretur ⁊ ordinator et ordinatus. lxxxj. diſt. tantis. et in autenť. de ſan. epiſco. §. ij. colla. ix. Uel dic ꝙ petetur cōſecratio a ſuperiore: † vt dixi. lxiij. diſtin. capi. vlti.

Metropolitan⁹ ⁊ ſui ſuffraganei ſi diſſentiant in cōſecratiōe epi q̃s preferet.

† Hec fuit ſententia Hug. q̄ intelligit hoc eē verū vbi metropolitan⁹ nō vult cōſecrare ⁊ oīes alij volūt. arc.

Non debet. ¶ Caſus. Queſitum fuit qualiter debeat fieri ordinatio epiſcopi. Et reſpondet ꝙ debet fieri ab omnibus comprouincialibus epiſcopis, et metropolitano preſente: qui per ſuam epiſtolam conuocabit omnes comprouinciales epiſcopos: et ſi omnes intereſſe non poſſunt: ſaltem tres conuenire debent: ceteris preſtantibus conſenſum per ſuas literas. et ſi aliter fiat ordinatio, nō valebit. Si vero duo vel tres malitioſe contradicant, obtineat ſententia plurimorum. Idem eſt caſus capi. ſequen.

h ℭ Oportet cōcurrere. duos ad min⁹. lxvj. diſt. porro.

i ℭ Preſentiam. Exhibet ergo quis per ſuas literas tantum preſentiam ſuam, et exoneratur procurator a lr̄as.

ꝓſtari dr q̃s ꝑ

re decernimus.

Si autem ſm canones ordinatio epiſcopi fuerit facta, et aliquis cum ſua malitia in aliquo contradixerit: plurimorũ conſenſus obtineat.

Item ex cõcil. Antiocheno.

De eodem.

Epiſcopus non eſt ordinandus ſine conſilio ⁊ pſentia metropolitani epiſcopi: cui meli⁹ erit ſi ex oĩ puĩcia congregent̃ epĩ. qd ſi fieri non põt: hi qui adeſſe nõ poſſunt, proprijs literis[a] cõſenſum ſuũ deſignẽt: et tunc demum poſt plurimoꝝ epõꝝ ſiue p preſentiã ſiue p lr̃as conſenſum, ſnĩa cõſona ordinet̃. qd ſi aliter qꝫ ſtatutum eſt, fiat: nihil valere hmõi ordinationem ſciat.

Si vo etiã ſm definitas regulas ordinatio celebret̃, contradicãt aũt aliqui ꝑpter proprias et domeſticas ſimultates: his cõtemptis[b] ſnĩa de eo obtineat plurimorũ[c]. Si autẽ prouinciam primatem habere cõſtiterit: nec etiam metropolitano abſqꝫ cõſciẽtia eius epiſcopum[d] conſecrare licebit.

Unde Leo papa Anaſtaſio epiſcopo.

Abſqꝫ primatis conſenſu metropolitanus epiſcopũ nõ ordinet.

Epſona aũt cõſecrandi epiſcopi, et de cleri plebiſqꝫ ꝯſenſu metropolitan⁹ epĩs ad fraternitatem[e] tuã referat: quodqꝫ in prouincia bene placuit, ſcire te faciat: vt ordinationem † rite celebrandã tua quoqꝫ confirmet[f] authoritas: que rectis diſpoſitionib⁹ nihil more[g] aut difficultatis debebit afferre: ne gregib⁹ domini diu deſit cura paſtorum.

Item ex concilio Carthaginenſi. iiij.

De eodem.

Placet oĩb⁹ vt incõſulto primate cuiuſlibet prouincie tam facile nemo preſumat lꝫ cũ multis in quocunqꝫ[h] loco ſine eius (vt dictũ eſt) precepto epiſcopum ordinare.

Si autẽ neceſſitas[i] fuerit, tres epiſcopi in quocũqꝫ loco ſint, cum primatꝭ precepto ordinare debent epiſcopum.

Item ex concilio Niceno.

Unicuiqꝫ eccleſie proprius honor obſeruetur.

Mos antiquus[k] pduret in egypto vel lybia et pentapoli[l], vt alexãdrin⁹ epĩs horum omnium habeat poteſtatem: quoniam quidem ⁊ romano epõ parilis[m] eſt mos.

---

† de h° ſatiſdatione ac ſi preſens eſſet cum literis de rato. † ff. de procu. ſi procuratorem. Arg. contra de peni. diſtin. j. quem penitet. in fi. inſtitu. de autho. tut. §. j. et. ff. de autho. tuto. obligari. §. pupillus. ſimiliter per legatum recedẽs. i pꝛeſentat̃ ſuperioꝛis authoꝛitas. xciij. diſt. ca. j. et extra de appella. cũ parati. Lau.

Si autẽ. ¶ Hec eſt ſecũda pars diſtin. ſcdm Joã. de fan. et dicit hic h. ꝙ generaliter non ſeruat̃ qd hic dr.

a ¶ Epiſcopus. ¶ Proprijs literis. ſi etiam omnes ꝯtradicerent, et vnus cõſentiret nõ poteſt ille vnus reuocare ꝯſenſum ſuum. ff. quorũ lega. l. j. §. ſi alter. cõtrariũ no. s. lxiij. diſtin. quanto.

Si vo. ¶ Hic eſt ſecundus articulus huius diſtinct. vbi dicitur ꝙ ſi ꝓuincia primatẽ habeat, archiepiſcopus ſine eius conſcientia epm̃ conſecrare non debet.

b ¶ Cõtemptis. Id eſt omiſſis. ff. de mino. ſi iudex. xj. qõ. iij. q̃ reſiſtit. nam neminẽ debemus cõtemnere.

c ¶ Plurimorũ. Regulare eſt ꝙ ꝑiudicet conſenſus maioris partis: vt hic dicitur: ‡ niſi in caſu: vt ex̃ de re ſcrip. paſtoralis. et in cauſa patronorum: vt ex̃ de iure patro. quoniam. et cũ examinat̃ cauſa criminalis epiſcopi: vt. vj. qõ. iiij. cap. j. et. ij. et in re cõmuni: vt. ff. cõmuni diui. ſabinus. et in iudicibus delegatis a principe: ‡ vt. C. de appel. in offerendis. et in cauſa liberali: vt. C. de commu. ſer. ma. l. j. §. ij. et dum quis plus iuris habet in re: vt. C. de donat̃. ſancimus. §. ne autem. Item dum quis facit hoc quod religio requirit, vel natura rei: vt inſtitu. de rerum diui. §. religioſum.

d ¶ Epiſcopũ. Ex quo ergo primatem habet archiepiſcopus ſemper conſulat eum ſuper cõſecratione epĩ. ⁊ ſi primas forte non vult conſentire, dicit h. cũ ſuꝑioꝛe eſſe agendum: argu. viij. q. iij. artaldus. Uel forte extunc archiepĩs poterit conſecrare. In confirmatione autem faciendã non dico primatem cõſulendũ: qꝛ non inuenio expreſſum: † nec primas conſulat papã ſuper cõſecratione ſui ſuffraganei. vt arg. lxiij. diſt. cum longe. al's nulla vel modica eſſet authoritas primatis. Quid iuris primas habet, dixi. s. xviij. diſt. ca. j. ⁊c.

† de h° articu. no. ex̃ ð pcu. ac cedẽs. i glo. ij. ⁊ c. mandato. in glo. de mandato. ⁊c. et adð qð dicam xvj. q. j. monachi. in additione de canone. Archi.

‡ Cõc. text. i. l. ⁊ ſuum heredẽ §. fi. et l. ſeq. ff. de pac. et. l. qð maior. ff. ad muni.

‡ de h° vide qð no. ij. q. vj. §. itẽ ſi pꝛes. i glo. j.

† Sub. et definitũ eſt pimateſ vel pꝛĩarchas nil ⁊c. it q. iij. cõ

Epſona. ¶ Caſus. Anaſtaſius patriarcha queſiuit a Leone vtrum archiepĩs ſine eius conſenſu debeat archiepiſcopum cõſecrare. Et reſpondet ꝙ non: ſed de electione et ꝯſecratione epiſcopi ſibi debet notificare et ꝙ in prouincia factum eſt: vt ſua fraternitas ipſum confirmet ⁊ approbet ſine mora, ne gregibus domini, diu deſit cura paſtoralis.

e ¶ Fraternitatẽ tuã. o anaſtaſi patriarcha.

f ¶ Confirmet. j. xvj. qõ. vij. null⁹ omnino.

g ¶ More. ſic. ij. qõe. j. ſicut. ⁊ ex̃ de ſentẽ. ⁊ re iud. iurgantium. immo et vbi pena eſt imponenda, nulla mora debet interuenire. de penitẽ. diſtinc. j. adam. Arg. cõtra xj. q. iij. cum apud. negocia ergo cum celeritate expediẽda ſunt.

Placet. ¶ Caſus. Hoc ca. duas habet ptes. In pma dicitur ꝙ archiepiſcopus incõſulto pmate non debet epm̃ conſecrare. In ſecunda dr ꝙ ſi archiepĩs abeſt ex p̃cepto pimatis tres epiſcopi poſſunt epm̃ ordinare. Secunda par ĩcipit ibi: Si autem.

h ¶ In quocũqꝫ. Dum tamẽ honeſto. nam dicit lex ꝙ cum dicit̃, quidã ſunt alijs preferendi: intelligendum eſt ſi ſint honeſti. ff. de mune. ⁊ hoñ. vt gradatim. ff. de recep. arb. ſi cum dies. §. ſi arbiter.

i ¶ Si autẽ neceſſitas fuerit. Id eſt ſi archiepiſcopus non eſt in prouincia.

Mos antiquus. ¶ Caſus. Scdm antiquã conſuetudinẽ honor ꝓprius reſeruet̃ ꝑ ſuas ꝓuincias Alexandrino patriarche, qui ſiḿs eſt Romano. Idem dr de Antiocheno ⁊ alijs patriarchis. In ſeq. ca. dicit̃ ꝙ honor proprius deferatur Hieroſolymitano patriarche, ita ꝙ non fiat preiudicium metropolitano.

k ¶ Mos antiquus. Argu. pro conſuetudine ſeruanda: vt. ix. q. iij. conqueſtus.

l ¶ Et pentapoli. regio eſt.

m ¶ Parilis. i. ſimilis in quibuſdam: qꝛ vterqꝫ deponit

epos. Uel dic romano.i.conſtantinopolitano. ſic ponit xxiij.q.ij.ſane profertur. hec enim ſubeſt pape ſicut alie ix.q.iij.cuncta.et.xxiiij.q.j.quotiens.

a ¶ Eccleſie.j.diſt.xcix.ecce.

b Quoniam. ¶ Ut helie. Helia vocata eſt ciuitas hieroſolyma ab helio quodam rectore, qui ſitum ciuitatis mutauit: cum primo dicta fuit ſalem: poſtea hiebus: poſtea ſalomonia a ſalomone: nunc dicta eſt hieroſolyma, a hieron quod eſt ſacra et ſalomon, quaſi ſacra ciuitas ſalomonis.

c ¶ Manente. Ut non minuatur ab eo. electio enim epiſcoporum ad ſoluz metropolitanū eſt referenda: ſed conſecratio non debet fieri ſine notitia primatis.

¶ Qui vero. ¶ Caſus. Hic eſt tertius articulus, vbi dicitur q̄ epiſcopus cōſecratus de metropolitani licētia, abſentis tamen: eius ſe conſpectui pſentet infra tres menſes.

S J qs. ¶ Caſus. Si epiſcopus in ſede metropolitana nō fuerit ordinatus, infra tres menſes a tempore ordinationis conſpectui metropolitani ſe repreſentet, vt ab illo doceatur quid debeat obſeruare. qđ ſi negligat epiſcopus, in ſynodo corrigatur. Si p̄ſo ire nō poteſt, hoc ſuis literis ſtudeat indicare.

¶ Similiter autē apud Antiochiā ꝛ ceteras prouincias honor ſuus vnicuique ſeruet eccl'ie[a].

Item ex eodem.

¶ De eodem.

Quoniam mos antiquus obtinuit et vetuſta traditio vt helie[b] (id eſt hieroſolymorum) epō honor deferatur: habeat conſequenter honorē: manente[c] tamē metropolitane ciuitatis honore proprio.

Qui vero a cōprouincialibus ſuis cum metropolitani licentia fuerit ordinatus, intra cōſtituta tempora eius ſe repreſentet cōſpectibus. Unde in Terraco.conci.legitur.

¶ De eodem.

Si qs in metropolitana ciuitate eps non fuerit[d] ordinatus: poſtea q̄z ſuſcepta benedictione p metropolitani literas honorē fuerit adeptus epi, id optimum eſſe decernimus vt poſtmodum ſtatuto tēpore (id eſt impletis[e] duobus[f] mēſibus) ſe metropolitani ſui preſentet aſpectibus: vt ab illo monitis eccleſiaſticis inſtructus, plenius quid obſeruare debeat recognoſcat. Q̄z ſi forte hoc implere neglexerit, in ſynodo increpatus a fratribus corrigatur: ꝛ ſi forte infirmitate[g] aliqua ne hoc impleat fuerit impeditus, hoc ſuis literis metropolitano indicare procuret. His authoritatibus datur intelligi q̄ epiſcopi a comprouincialibus ſuis debeāt ordinari. Sed queritur ſi in prouincia plurimi epi fuerint, et contigerit forte vnum remanere epiſcopū: quid fieri debeat. ille, quia ſolus eſt, ordinare nō poteſt epiſcopū. cōprouicialis enim non habet cum quibus epiſcopum conſecrare valeat. Cū ergo talis neceſſitas fuerit: qđ faciendum ſit, in Sardicenſi cōcilio definitur: in quo ſic ſtatutum legitur.

¶ Si forte vnus tm̄ in prouincia remanſerit eps, ad conſecrationem epiſcopi de vicina prouincia conuocentur.

Si forte[h] in prouincia vnū tantum cōtigerit remanere epiſcopuz, ſuperſtes[i] epiſcopus conuocet[k] epos vicine prouincie: et cum eis ordinet cōprouinciales ſibi epiſcopos. Quod ſi facere neglexerit[l],

d ¶ Non fuerit. vbi enim vult metropolitanus, ibi ordinādus eſt epiſcopus: vt.lj.diſtin.qui in aliquo.

e ¶ Impletis. ſic ergo eps cōſecratus preter conſcientiam metropolitani, eius conſpectui debet preſentari infra tres menſes: vt.ſ.diſt.lxiij. cum longe. ſed ordinati a papa debent ſe preſentare conſpectui eius ſingulis annis.xciij.diſtin.iuxta ſanctorum.

f ¶ Duobus.ſ.diſt.lxiij.cum longe.contra.ſed potius conſonat: q2 ibi ꝛ hic infra tertium menſem hoc facit.

g ¶ Et ſi forte infirmitate. ſimile.ſ.diſtin.xviij. epiſcopus ad ſynodum.v.q.iij.cap.j. vbi de hoc tractaui.et.ff. de lega.j.ſi grege.§.fi.idem eſt in alijs impedimentis.et hoc ponitur gratia exempli.

¶ His authoritatibus. ¶ Caſus. Supra dictum eſt q̄ epiſcopi a comprouincialibus epiſcopis debēt ordinari: ſed nunc querit quid fieri debeat ſi tm̄ vnus eps in prouincia remanſerit ceteris defunctis. De hoc.j.dicetur.

Si forte. ¶ Caſus. Queſitum fuit in concilio Sardicenſi ſi contingat q̄ oēs epiſcopi prouincie ſint defuncti preter vnū, et aliquis velit in epiſcopū promoueri ſiue ordinari: a quibus ſit ordinandus. Et reſpondet q̄ ille ſuperſtes debet epiſcopos vicine prouincie conuocare, et cum ipſis ordinet. Si autem hoc negligat facere, populi conueniant epiſcopos vicine prouincie: et illum ſoluz epm qui in prouincia remāſit, ipſi epi citabūt vt veniat. Si vero non venerit, ipſi nihilominus eum ordinabunt. iij. ps.

h ¶ Si forte. hoc ca. ſemp ad hoc cōſueuit iduci q̄ vniuerſitas ſtet in vno vt.ff.qđ cuiuſ.vniuer.l. ſicut immo potius in 2riū pōt induci: cū iſte ſolus nō poſſit id qđ vniuerſitas potuit. vn̄ dico q̄ vniuerſitas perijt cum redigitur ad vnū caput: argu.ff. de leg.j.ſi grege. Unde ſatis dici poteſt q̄ ſi oēs delinquant in eligendo preter vnū, q̄ ille ſolus non poteſt eligere: cū non conſiſtat in eo ius vniuerſitatis. Jo. quod credo falſuz: vt.ff.quod cuiuſq3 vniuer. ſicut munici.in fi. ꝛ ex̄ de electio.bone memorie ij. Unde dico q̄ ſi omnes peccent preter vnum, q̄ ille ſolus poteſt eligere, per iura ſuperius poſita. Jus eligēdi nō poteſt ī vno remanere.

i ¶ Superſtes. Et ita ius vniuerſitatis deuoluitur ad vnuz.inſti.de leg.§.ſi grex.ff.qđ cuiuſq3 vniuer.ſicut.§. in decurionibus. B. Sz qs dabit ipſis epis expenſas? Eccleſia que vacat: argu.iij.q.iij.venturis.ꝛ.x.q.iij.cauendum.ꝛ.xij.q.ij.charitatē.ſi eſt tenuis, comedent de ſuo: vt extra de vita et hone.cleri.cum ab omni.

k ¶ Cōuocet. Sed nunquid tenent̄ illi cōuenire ad cōuocationē illius? Tenent̄ quidem, ꝛ niſi venirent, peccarent: ar.xj.q.j.ſicut enim.arg.diſt.xc.precipimus.ꝛ debent tunc cogi ab ipſorum prelato vel papa. H. dicit q̄ ab iſto cōpelli poſſunt authoritate huius canonis. nam quandoq3 par in parem habet imperium: vt.ij.q.vj.placuit ij.et.vj.q.iiij.capi.ij. Certe ī hoc caſu iſte eps nō eſt par: imo eſt ſupior q̄ ad vocationē authoritate huius canonis.

k ¶ Conuocet. Arg. q̄ vacāte eccl'ia clerici poſſunt vicinos epos conuocare: vt.vij.q.j.pontifices.

l ¶ Neglexerit. Argu. q̄ ſi ſubditi negligunt facere que debent, ea debeant ſuppleri a maiori, vel per ſe, Archi

vel per alium: ⁊ econuerſo: argu.ix.q.iij.cū ſimus.argu. lxxxix.diſt.volumus.viij.q.iij.artaldus.
a ❡ Populi.large ſumitur hic populꝰ: q: cauſa cōmunis eſt.et ita non eſt contra.ix.q.iij.cum ſimus.
b ❡ Tacuerit. Hic tacens pro contumace habet. Alibi ꝓ fugiēte: vt.xliij.diſtin.ſit rector. Alibi ꝓ cōtradicēte: vt.ff.de ꝓcurato, filiusfamilias.§.inuitus.lxxxvj.diſt.tanta. Alibi ꝓ conſentiēte.liiij.diſtinct.ſi ſeruus.ff.de interrogat.actio.de etate.§.qui tacuit. Alibi ꝓ neutro.ff.de regu.iur.qui tacet.

Preſumitur i multis ꝯ tacentem.

Archiepiſcopus autem. ❡ Hec diſt.diuiditur i duas partes. Secūda ibi: de epiſcopis.Jo.de fan.
❡ Caſus. Supra in duabꝰ proximis diſt.dictum eſt de ordinationibus epiſcoporū: nunc vero dicit Gratia.de ordinatione archiepiſcopoꝝ in hac.lxvj diſt.in qua dicitur ꝙ debet ab omnibꝰ epiſcopis ꝓuincie ordinari.et repetit de ordinatione epiſcoporum.
c ❡ Archiepiſcopus. Hic depingit lxvj.di.in qua oſtēdit magiſter duo: ſcꝫ qui debeant intereſſe in conſecratione metropolitani, q: oēs ſuffraganei: ⁊ ꝙ nullus debeat conſecrari in epiſcopū a paucioribꝰ ꝗ̄ a tribus. Dicit ergo Hug. hoc referre inter conſecrationem epī ⁊ archiepī, q: in cōſecratione archiepī oēs epiſcopi intererūt niſi eſſet vrgentiſſima neceſſitas: in conſecratione epiſcopi etiā ſi non ſit grauis dumtamen aliqua ſit neceſſitas, ſufficit per literas conſentire.lj.diſt.ca.ſi.

Conſecratio epī ⁊ archiepī differūt

Archiepiſcopꝰ ab omnibus. ❡ Caſus. Anitius papa ſtatuit vt archiepiſ.ordinet ab omnibꝰ epīs ſue ꝓuincie: nec debet hoc mutari: q: qui omnibus epīs debet preeſſe, debet ab omnibꝰ approbari ⁊ cōſtitui: quod ſi aliter factum fuerit, irritum erit.
d ❡ Archiepēs. Arg. ꝙ ſi eligit abbas alicuiꝰ monaſterij qui preeſt alijs monaſterijs, oēs abbates illoꝝ monaſteriorū debent conſentire, ⁊ electioni intereſſe.

Electioni abbatis quis cōſentire dꝫ.

e ❡ Ab omnibꝰ. Arg. quod oēs tangit, ab omnibꝰ debet approbari: vt.viij.q.j.licet.C.de autho.preſtan.l.vlt.et.liiij.diſtin.ca.j.
f ❡ Irrita.quo ad officij executionem.
g ❡ ꝗ̄ a tribus. Sed quare tres epī debent intereſſe? quia in tribus eſt fidei fundamentum: quam puris et ſimplicibus verbis confiteri tenentur.xxiij.diſtinct.qui

populiᵃ conueniant epōs prouincie vicine: et illi prius commoneant epm̄ qui in eadē ꝓuincia cōmoratur: ⁊ oſtendāt quomodo populi petāt ſibi rectorē: ⁊ doceāt iuſtū eſſe vt veniat ipſe, ⁊ cū eis ordinet epm̄. ⁊ ſi literis conuentꝰ tacueritᵇ ⁊ diſſimulauerit, nihilꝗ̄ reſcripſerit: tūc ſatiſfaciendū eſt populis vt cōueniāt ex vicina ꝓuincia, ⁊ epm̄ ordinent.

❡ Diſtinctio.lxvj.

Archiepēsᶜ autem ab oībꝰ ſue prouīcie epīs debet ordinari.
Unde Anitꝰ papa ait.

❡ Ab oībꝰ ſuffraganeis ſuis archiepiſcopus ordinetur.

Archiepiſcopꝰᵈ ab oībꝰᵉ ſue prouincie epīs ordinetur. Hoc autem qd̄ de archiepī ordinatione preceptum eſt: vt oēs ſuffraganei eū ordinent: nullatenus liceat immutari: quia ille qui preeſt, ab oībus epīs quibꝰ preeſt, dꝫ conſtitui. Si autē aliter preſumptum fuerit, viribus carere nō dubium eſt: quia irritaᶠ erit ſecus acta ordinatio archiepiſcopi.

De epiſcopis non ordinandis a paucioribus ꝗ̄ a tribusᵍ epīs Anacletus papa ſcribit dicens.

Porro et hieroſolymitanus primꝰ archiepēsʰ beatus Jacobꝰ, qui iuſtꝰ dicebat, ⁊ ſm̄ carnē frater dn̄i nūcupatusⁱ eſt: a Petro, Jacobo, et Joāne apoſtolis eſt ordinatꝰᵏ: ſucceſſoribus ſuis formam dantibꝰ, videlicet vt minus ꝗ̄ a tribus epiſcopis reliquiſꝗ̄ oībus aſſenſum prebentibus nullatenus epēs ordinet: et communi voto ordinatio celebretur.

❡ Diſtinctio.lxvij.

Presbyteriˡ vero et corepiſcopi ab vno epiſcopo ordinari poſſunt.
Unde Anacletꝰ.

❡ Sacerdotes ab vno epiſcopo poſſunt ordinari.

epiſcopus.et.xxiij.diſtin.quando.
Porro. ❡ Caſꝰ. Queſitum fuit ab Anacleto vtrū epēs poſſet ordinari a paucioribus ꝗ̄ a tribꝰ epīs. Et reſpon.ꝙ non, et hoc exemplo Jacobi hieroſolymitani archiepiſ.qui fuit ordinatus a tribus: ſcilicet a Petro, Jacobo, ⁊ Joāne. Et in hoc dederūt formā ſuis ſucceſſoribus, vt ad minus a tribus epīs ceteris conſentientibus conſecretur epiſcopus.
h ❡ Archiepiſcopus.ſ.xxj.diſtinct.cleros.contra.ſed Mathias fuit primus ordinatus in clericū: iſte primus in archiepm̄.
i ❡ Nuncupatꝰ. quia filius fuit ſororis matris dn̄i: vel q: fuit ei ſimilis proſus in perſona vel quia mater ſua fuit filia fratris Joſeph, ꝗ putabatur pater dn̄i.† xxvij.q.ij.coniunx.
k ❡ Ordinatus.i.ad certi loci adminiſtrationē electus: vel ordinatꝰ ſimpliciter. Sꝫ nōne omnes apoſtoli erant epiſcopi? Ui detur ꝙ ſic: q: Petro primo fuit datus pontificatus: ⁊ omnes alij fuerūt pari poteſtate pre diti: vt.xxj.diſt.in nouo. ‡ Itē epī ſuc ceſſerunt in locum apoſtoloꝝ: vt.lxviij.diſt.quoꝝ.ergo apoſtoli fuerūt epī. Itē legitur de Juda ꝙ epiſcopatū eiꝰ accipiat alter. Ad hoc dicunt quidā ꝙ omnes apoſtoli erant ſimplices ſacerdotes, ⁊ tamen conſecrare poterant. nā Moyſes ſimplex ſacerdos erat: ‡ ⁊ tamē cōſecrauit aaron: vt.xxj.di.§.j.nec tunc differentia erat inter epm̄ ⁊ ſacerdotem: vt xcv.diſt.olim. Uel dic ꝙ tantum viſibili vnctione hi tres conſecrauerunt eū: ſed prius erat inuiſibiliter vnctus a dn̄o. Uel dic ꝙ non ordinauerunt eum: ſed tantū formā ordinandi alijs oſtenderūt. Uel dic ꝙ non in epiſcopum ſed in archiepm̄ eū ordinauerunt. Uel dic ordinauerūt.i.inthronizauerunt eū ad adminiſtrationem certi loci. priꝰ enim erat epiſcopus ſine titulo.

Presbyteri. ❡ Hec diſtinct.diuidit in duas partes. Secunda ibi: Epiſcopus. Joan.de fan.
❡ Caſus. Expedito tractatu de ordinatione epōrum et archi.nunc in hac.lxvij.di.oſtēdit Gra.a quibꝰ pbr̄i, corepī, et reliqui clerici ſint ordinandi. Et dicit ꝙ ab vno epō ſunt ordinandi, et non a pluribus.
l ❡ Presbyteri. Hic depingitur.lxvij.diſt. Oſtenſo ꝙ epiſcopus non poteſt ordinari niſi a pluribus, oſtendit hic ꝙ reliqui ſacerdotes et clerici ordinari poſſunt ⁊c.